

بررسی و تحلیل مسؤولیت مدنی دولت در قبال بیماری‌های واگیر مانند کرونا

معصومه جاویدی

کارشناس ارشد رشته حقوق، گرایش حقوق خصوصی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران،

چکیده

یکی از ایده‌های نوظهور در زمینه حمایت از قربانیان، مسؤولیت دولت در زمینه جبران خسارت از قربانیان است و از دسته قربانیان می‌توان افرادی را نام برد که در اثر یک حادثه اجتماعی و در نتیجه قصور دولت متحمل زیان و خسارتی اعم از مادی یا معنوی می‌شوند. ظهور پر قدرت ویروس COVID 19 را می‌توان از این دسته عوامل قربانی کننده دانست که واکنش دولت را در زمینه جبران خسارت طلب می‌کند. امروزه سلامتی یکی از مولفه‌های اساسی و از جمله نگرانی‌های روزمره انسانی به شمار می‌رود و صرف نظر از سن، جنس، نژاد و ... از مهمترین سرمایه‌های اجتماعی است. در حال حاضر با توجه به شیوع بیماری کرونا در کشورهای مختلف و عالم گیر شدن آن، دولت‌ها به استناد قوانین داخلی و بین‌المللی در شرایط بحرانی دارای وظایف و تکالیفی هستند که بسیار حائز اهمیت است. چون حفاظت از جان مردم مستلزم رعایت موازین مربوطه و نظارت بر عملکردها به جهت احراز (مبنای کنترل موثر) و مسؤولیت در قبال (خسارات وارده به افراد همگام با تحولات بشری و پیشرفت تکنولوژی و آثار زیانبار فرامرزی این مخاطرات برای کشورهای دیگر از جمله ایران است که در آستانه سال جدید این مرض فرامرزی گریبانگر کشور شده، به منظور آگاهی و شناخت از حدود و ثغور مسؤولیت مدنی دولت در قبال شهروندان باید به بررسی ابعاد حقوقی آن پرداخته شود. هرگاه دولتی از انجام تعهدات خود در راستای تأمین سلامت، بهداشت و درمان مردم سرباز زند و یا عملی را مرتکب شود که می‌بایست طبق قوانین انجام دهد و این امر ناشی از اهمال، غفلت یا عمد باشد در صورت ورود زیان به اشخاص و اثبات قصور و کوتاهی دولت‌ها در عدم رسیدگی و پیگیری و درمان ناکارآمد می‌توان دولت‌ها را از باب مسؤولیت مدنی ملزم به جبران خسارت نمود. از آنجایی که وجود ضرر و فعل زیانبار و رابطه سببیت و انتساب آن به دولت در معنای اعم حقوق عمومی آن مستلزم توجه به تعریف دولت و شناخت از انواع اعمال دولت و درنهایت مسؤولیت حقوقی و کیفری دولت از منظر حقوق بین‌الملل راجع به از بیماری فرامرزی است، باید مختصراً به بررسی آن پرداخت و تعاریفی از دولت، حکومت، اعمال حکومت و امراض فرامرزی و مسؤولیت دولت‌ها در پیشگیری و جبران خسارات ناشی از امراض فرامرزی ارائه داد.

واژگان کلیدی: مسؤولیت مدنی، دولت، کرونا، فعل زیانبار، رابطه سببیت.